

Sahlgrenska Universitetssjukhuset hävdar hon att förberedelsestiden för sammanslagningen av de tre sjukhusen var alldeles för kort, att det avsattes för lite pengar till omstruktureringen och att de följande sparbetningen var orealistiska. Dessutom skedde omorganisationen uppifrån. Möjligheterna för personalen att påverka var i praktiken mycket liten.

Ville ha överblickbara enheter

Christina Berntsson pekar också på det vitesföreläggande på nio miljoner kronor som sjukhuset fick från Yrkesinspektionen för några veckor sedan. Orsaken är många mycket allvarliga brister i arbetsmiljön, brister som pressar läkare och andra mycket hårt.

I samband med sammanslagningen föreslog läkarfacket att sjukhuset skulle delas i kliniker som var överblickbara, större än så skulle de inte få bli. Orsaken var att man ville få »delaktighet för all personal och möjlighet att ur ett nära patientperspektiv påverka och utveckla verksamheten».

– Något gehör för detta fick vi inte, säger Christina Berntsson kritiskt.

Hon pekar även på politikernas löften under valrörelsen i höstas – bland annat om satsning på vård och omsorg.

– Någon sådan satsning har vi inte sett när det gäller Sahlgrenska. I stället vill man dra ner ytterligare.

Och nu menar hon att det senaste utspelet från politikerna visar att de inte verkar ha förstått SU:s olika uppdrag.

– Läkare måste se en framtida klinisk och forskningsmässig yrkeskarriär även i Göteborg. Det är ju mycket tjat om attraktiv arbetsplats, men nu slår de ju undan benen på oss, tycker jag, och sedan är de förvånade över att folk sticker till andra orter.

Toppstyrningen måste brytas

Trots allt är hon inte »jättepessimistisk» utan tror att det finns hopp. För, understryker hon, man får mitt i eländet inte glömma att det under de här åren har bedrivits en fantastisk sjukvård.

Hon berättar om aktioner som pågår för att försöka återskapa de tre självständiga sjukhusen.

Självt tror hon inte det är möjligt utan menar att de två åren har rivit ner och förändrat för mycket – utvecklingen har redan »kostat nog med blod, svett och tårar». I stället får man sikta på att utveckla den organisation som finns – »men det behövs oerhört mycket putsande för att det ska kunna fungera».

– Det är väldigt viktigt att man med arbetsplatsträffar skapar delaktighet för personalen och ser till att man har folk med sig. Det gäller ju bland annat att bryta den starka toppstyrning som har funnits och fortfarande finns och komma ner

FOTO: BOSSE HÅKANSSON

Christina Berntsson, ordförande för Göteborgs läkarförening.

i verkligheten. Det tror jag är enda vägen att förbättra, men det är säkert lättare inom små verksamheter än i en sådan här koloss med 15 000 anställda.

Johan Calltorp är professor med inriktning på hälsopolitik, ledning och organisation av vården. Han har under flera år tjänstgjort vid Nordiska hälsovårdshögskolan i Göteborg men från april i år finns han vid Hälsouniversitetet i Linköping. Han ser positivt på den stora nya regionen Västra Götaland.

– Det finns en begynnande nyorientering och utveckling som på några års sikt kommer att bli väldigt intressant.

Förtroendet kört i botten

Dagens situation inom Sahlgrenska beror enligt honom på organisatoriska felbedömningar, som fått till följd att förtroendet mellan de anställda och ledningen är kört i botten.

Sammanslagningen av de tre sjukhusen, menar han, har medfört en organisationssituation som inte är lätt att klara:

– Att försöka ena tre helt olika sjukhuskulturer är mycket svårt. Och sett i backspeglarna har sammanslagningen medfört att man fått storskalighetsproblem. Litteraturen visar entydigt att ett sjukhus med över 600 vårdplatser är ineffektivt.

– Jag tror att man måste röra sig till ett läge där de tre enheterna får tillbaka en egen identitet. Det blir lättare att hantera då. Jag tror att sjukvård bör vara överblickbar. Det viktiga är att det blir mindre enheter där folk känner sig hemma och kan identifiera sig.

Han menar inte att de tre sjukhusen ska bli helt självständiga som tidigare utan tänker sig mer en koncernbildning.

Samtidigt, hävdar han, behövs en ledning som är uthållig och sitter några år, tar de rätta besluten och satsar på att bygga upp det raserade förtroendet.

Tom Ahlgren

”Ökad satsning på fortbildning av yttersta vikt”

– I grunden är vi inte nöjda med arbetsgivarnas inställning till fortbildning. Det är av yttersta vikt med ökade satsningar på fortbildning för läkare för att vår sjukvård ska motsvara patienternas krav och behålla en hög internationell kvalitet.

Så kommenterar Överläkarförbundets ordförande Gunnar Sandberg resultaten av en enkät om fortbildningen bland föreningens medlemmar, över- och specialistläkare.

Vårt mål, säger han, är att fortbildningen ska utgå från de behov som finns i verksamheten. Den ska planeras i utvecklingssamtal med verksamhetschefen. Ett minimum är 10 dagars extern fortbildning per år samt en halv dags intern fortbildning i veckan.

– Sjukvården är oerhört kunskapsintensiv och den får inte dräneras på kunskap i ett läge där just nu kortsiktiga lösningar för att klara den akuta sjukvårdskrisen är i fokus.

Enkäten gällde 1997 och 1998 och skickades till 10 procent av medlemmarna under 65 år, vilket innebär 1 211 personer. 78 procent svarade.

I medeltal deltog specialistläkarna båda åren i 2,5 externa fortbildningar, medianvärdet var 8 dagar. De allra flesta, 77 respektive 73 procent, hade tjänstledigt med lön.

Är själva mycket aktiva vid kongresserna

Sjukhusspecialisterna är själva mycket aktiva vid kurser och kongresser. Var tredje presenterade egna arbeten vid möten i Norden eller Europa.

Det normala var att arbetsgivaren stod för kostnaderna för resor, uppehälle och eventuella avgifter, 60 procent. Läkemedelsindustrin bekostade 16 procent, läkaren själv 12 procent och stiftelser och fonder 10 procent.

Sju av tio sjukhusspecialister hade en till två timmar i veckan för intern fortbildning. Men över hälften hade ingen tid alls avsatt för det.

Två av tre hade själva tagit initiativet till fortbildningen.

Sex av tio hade haft utvecklingssamtal med verksamhetschefen, varav 36 procent sade att fortbildningen hade tagits upp vid samtalet.

Tom Ahlgren